

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 296.

V Ljubljani, v sredo 24. decembra 1884.

Letnik XII.

Našim blag. in čč. naročnikom.

Poldrugo leto je minulo, kar je „Slovenec“ dnevnik postal; leto pa, kar je začel izhajati v sedanjih večih podobah, v kateri bode naročnikom tudi zanaprej dobajal. Prerokovanje, bolj prav, žuganje, da se bode „Slovenec“-dnevniku mnogo naročnikov izneverilo ter ga popustilo, se hvala Bogu, ni vresničilo — upamo, da se tudi zanaprej ne bode. Nasprotno pa se je od lanskega meseca julija toliko novih naročnikov oglasilo, da se jih toliko resnično nismo nadejali, akopram pesimizma malosrečnih nismo nikoli gojili. Zato pa lepo prosimo vse blag. in čast. naročnike, naj nam tudi zanaprej zvesti ostanejo, kar že tako upamo, naj pa tudi blagovolijo nam vsak v svojem okrožju še kakega naročnika pridobiti; ker vedno jih imamo še premalo, da bi zamogli delovati, kakor želimo in bilo bi za prospeh in napredek dnevnika potrebno.

Kolikor smo čuli od več strani — hvala lepa za mnogobrojna priznanja — je list našim naročnikom večinoma ugajal; prizadevali si bomo tudi zanaprej željam naročnikov vstreči, ter jim po moči in možnosti še bolj ugajati. Skrbeli bomo za dobre uvodne članke kot vodila in pojasnila javnega stanja; zvesto bomo poročali ob kratkem politične, domače in inostranske prigodke; pa tudi raznoterosti in mnogovrstnosti ne bomo pozabili. Tudi za zabavo bomo skrbeli kakor do zdaj; da, tudi zanaprej hočemo pokazati, da tudi vsakdanji list — dnevnik — brez pohujšljivih in nesramnih pripovedek lahko živi in obstoji, ter da le hudobna volja in zanikrno vredništvo ne more brez nesramnih in prešeštnih prigodb izhajati. Takoj ko ta v resnici že potreben podlistek, oceno slovenskega slovstva, končamo, bomo začeli družega, ne manj (saj za nas Slovence) zanimivega: „Žumberk, krajepisna in zgodovinska razprava“, pozneje: „Zabavno potovanje treh dijakov“ itd., s čimur upamo kmalo temu, kmalo drugemu ugajati; h krati pa vsem in vselej ugajati na svetu sploh ni mogoče.

Kakor pa za stvarinsko podporo z naročnino, še lepše prosimo za duševno podporo, za razne podučne in zabavne sestavke in dopise. Raznoterost zabava, razveseljuje in podučuje; dandanašnjim listom, zlasti pa dnevnikom ena ali dvojna še tako velika in vstrajna moč ni kos, koliko manj pa še slaba, opešana moč! Zato raj še enkrat prosimo, podpirajte list z raznimi dopisi. Pomnite, da z dobrim podučnim dopisom se mnogokrat lahko več koristi, kakor z najboljšim cerkvenim govorom. Dandanes je časništvo res moč, kateri se vse vklanja; toraj gojimo krščansko časopisje, da se naše ljubo slovensko ljudstvo ne bode znabiti vklanjalo pohujšljivi in pogubljivi moči, slabemu brezvernemu časopisju.

Vsem vesele praznike in srečno novo leto želi

Vredništvo.

Naročnina ostane, kakor je bila in sicer:

Za Ljubljano ne da bi se na dom pošiljal veljá:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemam veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Kaj naj čitamo?

(Konec.)

Regenburški škof pa v svojem izvrstnem pastirskem listu označi kvaro liberalnih časopisov s tem-le besedami: „Nič manj pogubljivi, kakor slabe družbe, so tudi slabi časopisi in knjige. Proč toraj ž njimi iz naših hiš, ne pustimo jih čez prag. Da, še nevarnejši so nego slabe družbe, ker nas obiskujejo sleherni dan, ker se povsod vsiljujejo, ker vlivajo

hitro in gotovo strup v srce, ker se v njih pripovedujejo in opisujejo reči, katerih se v družbi znabiti imenovati še najzlobnejši ne upa ali pa sramuje.“

Vsi za sveto reč vneti možje so si bili ter so si v tem jedini, da so dobri časopisi najboljši pripomoček proti temu zlu. Kajti le dober časopis se zamore vspešno boriti s slabim; ker sta oba na enem stališču, ker imata oba enaka pripomočka. To bodi pa le sploh rečeno, kajti razume se, da imajo katoliški časopisi mnogo težavnije stanje. Liberalni časopisi napadajo, lažejo in sumničijo cerkvene naredbe, katoliške šole in drugo dobro stvar. Prav jim je vsak pripomoček, naj bil bi še tako nenraven. Katolik naj molči k temu? Ne; a lagati, sumničiti in drugih nenravnih pripomočkov se vendar ne more posluževati, zato liberalni listi pri publih glavah vedno več veljajo kakor katoliški. Časopis, ki se drži katoliških načel, predrzne naj se pokazati zlobnost v pravi luči ter zavriniti sumničenje — kar ogenj je v strehi pri vsem liberalnem časnikarstvu! Povsod se razlega krik: „Glejte mračnjake in nazadnjake! Oglumiti hočejo nas in naš narod ter potisniti nazaj v srednjeveško dobo. Ali mi smo in ostanemo možje naše razsvitlene, liberalne dobe; z duhom našega stoletja, ki se je oprostil srednjeveških spon, hočemo napredovati.“ S takimi in enakimi frazami so sumničijo po kavarnah, gostilnah, bralnih društvih in zlasti po onih hišah, v katerih je že zdavno zgnila vera in nramnost, in — puhle glave verjamejo vse. Najbolj žalostno pa je še, da se tako modrovanje čuje celo iz ust onih, ki hočejo biti in so (se vé da, na videz) celo naši pristaši — malomarni katoliki. Zato raj ako smo prej rekli, da je stališče obojim časnikom enako, kar je po eni strani res, rečemo tu, da po drugi strani je jako težavno stanje katoliškega časnikarja, ki se bori za sveto stvar. Liberalni brezverni zagrizenci in mlačni kratkovidneži smešijo vsebino in obliko katoliškega časnika, pa tudi osebo in stan časnikarja, češ, saj smo le mi svobodnjaki in omikani, le v našem taboru se je porodila in se razcvetela prostost in veda. Katoliški

LISTEK.

Ali so v starih časih tudi davke plačevali?

Da, plačevali so jih, plačevali in skoraj da še bolj občutljivo, kakor mi dandanes. Kakor človeško telo ne more obstati brez jedi in pijače, ravno tako mora tudi državno telo, država dobivati krepila, in to so davki v vseh mogočih oblikah. Se vé da davki starega veka so bili vse bolj začetni mimo naših dovršenih; a za tadanje čase bili so jako težka bremena. Poglejmo najprvo Izraelce. Koliko so ti imeli davkov! Že v najstarejših časih oddajali so duhovnikom desetino in prvenec vsih pridelkov, ktera darila so ti porabljali v klavne in žgavne dari in s tem tudi sebi življenje omogočili. Kajti družih dohodkov niso imeli; ta darila so bila tudi njim v hrano. Razun tega pa je moral vsak čez dvajset let stari Izraelec za stavbo svetega šotora plačevati po pol lota (sekel) srebra blizo 60 kr. Ta davek se je moral plačati v posebnih starih svetih denarjih. Ker ti niso bili sploh navadni, je bilo v predvoru sv. šotora vedno dobiti menjalec, kateri so navadne novce

zamenjavali za stare in se s tem živeli, da so pri zamenji manj oddali kot dobili; toraj prvi vpeljali agio ali nadevek na denar. Take menjalce nahajamo tudi za časa našega Odrešenika v Jeruzalemskem templju, ktere je Gospod izgnal iz svetišča. Menda tudi takrat že niso prav pošteno menjavali.

Ti davki niso bili tako hudi za Izraelce; ti jih še niso hudo skeleli. Kasneje, za časa kraljev zahtevali so že več. Samovoljno so kralji za svoje in vojskine potrebe razpisavali mnogotere davke, kateri so vzbujali občno nezadovoljnost. Jako mnogo so imeli tlake in dajali niso samo novcev, ampak tudi veliko drugih izdelkov, posebno mnogo žlahtnih kovin. Tako pod vladjo kralja Savla in kasneje Salomona in dr. Ko so se pa Izraelci zapletli v boje s svojimi sosedi, plačevali so ogromne svote za vojni davek.

Ti davki so sekali hude rane izvoljenemu ljudstvu. A še vse huje jih je čakalo. Prišli so časi, ko so si tuji vladarji podjarmili obljubljeno deželo. Paganski mogotci nastavili so po Palestini svoje namestnike, kateri so izžemali deželane do krvi. Samovoljno so stiskali Izraelce in iztirjevali nezaslišane davke. Najhujše se je to pokazalo za časa, ko je egiptovski kralj Ptolomej „Dobrodelec“ nekako leta 230 pred Krist. vse davke dal v zakup. Da ti za-

kupniki niso skrbeli za blagor ljudstva, temveč le za svoje žepe, si vsakdo lahko sam raztolmači.

Jako hudo v tem obziru je bilo tudi pod Sirsko oblastjo. Razun poprejšnjih osebnih davkov, davka od soli, in davka plačanega v zlatu posebej, morali so oddajati ubogi podjarmljeni tudi naravne pridelke. Tretji del poljskih in polovico sadja požrl je Sirski davčni moloh. Ko so si Rimljani podvrgli Palestino, so bili davki s početka nekoliko lajši in manjši. Plačevali so takrat zemljiščni in osebni davek, ktere so odraštovali možaki od 14., ženske pa od 12. do 65. leta. Kmalo pa so oddali Rimljani kupčijski davek (carino) po cestah (cestnino) in po morskih lukah v zakup. Lahko si tu živo mislimo, kako močno so skrbeli deželni ali veliki zakupniki in podzakupniki (colnarji) le za-se in si na vse mogoče krivične načine polnili svoje mošnje. Navadno so bogati odličnjaki, vitezi, ali cela društva teh bogatinov vzeli vse davke ene dežele za pet let v zakup. Vsakdo se spomni ganljive prilike v sv. pismu o colnarji in farizeji. Tudi nam je vsem znano, kako zelo zaničevani so bili ti mitničarji. V isto vrsto so jih devali z očitnimi grešniki. Temu se pa ni čuditi. Ako je rimski jarem vse ljudstva do krvi žulil, so Izraelci posebno hudo trpeli pod njim in lahko umevno je, da je ni bilo stvari na svetu, ktero bi

časnikar pa jim je vse: nevednež, hinavec in norec, samo poštenjak ni na njem ne za vinar vrednosti, ne za palec velikosti. Kako težavno je potem vojskovanje vernega katolika s takimi duševnimi rokovnačarji (salva venia), vé le tisti, kateri poskuša, drugemu je težko dopovedati. Le moč resnice in zavest dobrega namena človeka podpira, da ne onemaga.

A ravno ta zlobna taktika naših nasprotnikov pa naj jednako misleče še tesneje druži in veže, kajti v slogi je moč — „Sloga jači, nesloga tlači“ — ta rek naj vzdrami one, ki so bili do sedaj še prelahko verni ali premalomarni v tej reči, če tudi sicer vneti za sveto stvar; stare boritelje pa naj navdaja z novim pogumom in neumorno srčnostjo. Naj tudi vsak dan prinaša nove napade, nove žaljenja, nove boje, vendar srce ne sme vpasti, brez vstrajnega boja ni zmage, le kdor ostane do konca stanovit, bo venčan. Če tudi je videti vspan na videz le majhen, bilo bi malosrčno zaradi tega odložiti orožje. A reči pa tudi moramo, da malomarnost v podpiranju boriteljev, bodisi tvarinsko (z naročnino) ali duševno (z dopisi) je neizgovorljiva in opuščenje dolžnosti, naj se že kdo zagovarja in lepša, kakor se hoče. Drugi časi, druge potrebe, zato pa tudi druge dolžnosti. Premislimo le, koliko priporočajo podpiranje katoliškega časnikarstva papeži, n. pr. Pij IX., Leo XIII., in škofje, n. pr. ravno umrli Rudigier in vsi drugi, in gotovo ne moremo se motiti v spoznanju naše dolžnosti.

Ker pa ni nič popolnega pod solncem, se tudi ne more zahtevati, naj bili bi naši časopisi popolni in brez pomanjkljivosti. Enako tudi ni treba, da moral bi vsak hvaliti vse članke in vse dopise, ktere sestavljajo razne osebe, ter do zadnje pike vse odobravati. Marsikdo ima in zamore imeti znabiti v tej ali oni stvari druge nazore in zaumene, — le načela se je strogo držati. Jako dobro bi bilo, mesto neuščne članke in dopise kritikovati in obsojevati, pri raznih prilikah raje pero v roko vzeti ter kaj boljšega napisati, da se zadeva obravná v dotičnem časopisu. Po takem načinu se ponudi čitateljem prilika zvediti različno mnenje ter si um bistrirati. Razume se, da to velja le o nebitvenih vprašanjih. Kar pa se tiče bistvenega načela, treba je, da posnemamo naše nasprotnike. Če tudi jih ločijo različne narodnosti in mišljenja, vendar so jedini v tem, da napadajo katoliško cerkev in njene napore. Tudi ne štedijo v dosego svojih namenov niti z denarjem niti z delom. Zato jih je mnogokrat le peščica in vendar veliki zvonec nosijo v časopisih in gospodujejo v vseh rečeh.

Vsakemu, le nekoliko mislečemu, mora biti jasno, kolike važnosti so v današnji dobi časopisi. Vse zlo, nihilizem, liberalizem in vsaki — izem, naj se že zove tako ali drugače, zajema iz njih svojo podporo in svoj napredek. Naloga katoliških časnikov nasproti pa je, da se z njimi boré, da po možnosti popravijo in zabranijo kvar in posledke, ktere proizročujejo slabi časniki človeški družbi sploh in sveti cerkvi posebej.

Časopisi so oni studenci, iz katerih novostiželjni čitatelji zajemajo vsak mesec, vsak teden in vsak dan. Nihče ne pije rad vode iz kalnih, nezdravih stu-

dencev, in če to z dopadanjem stori, kaže, da ima pokvarjen želodec in da bolezni, mogoče tudi smrt, ni daleč. O kako mnogo mnogokrat, ali bolj prav vedno, se to potrjuje v duševnem oziru. Resnično, kdor z dopadanjem zajema zabavo in poduk v liberalnih brezvernih časnikih, daje očitno znamenje svoje duševne bolezni in znabiti bližnje smrti za Boga. Da ne zbolimo na duši in ne odmrjemo Bogu, zajemajmo le iz onih studencev (časnikov), ki izvirajo iz zdravega nauka katoliške cerkve in iz poštenih proizvodov pisateljev vernega prepričanja. Če tega ne storimo, ampak zajemamo iz liberalnih časopisov brezvernih voditeljev, potem resnično: „Slepec slepca vodi, dokler padeta oba v jamo“.

Zato, dragi čitatelji, pomislimo vsi vkup to reč resno! Reč je pa tudi resnega premisleka vredna; zlasti če pogledamo nasledke, katerih imamo od preteklih let več kakor zadosti na desni in na levi.

—f—

Denarni polom 1884.

(Konec.)

Kakor vse kaže, je denar prej ko ne Kuffler odnesel in Jaunerju zanj nič ali vsaj jako malovredne papirje pustil z obljubo, da mu najposlednji čas denar v sredo na 17. t. m. zopet prinese in papirje nazaj vzame. Sreda je prišla, Kuffler tudi, denarja pa ni nič prinesel, temveč se je Jaunerju izgovarjal, da mu ni mogoče več dobrih papirjev dobiti. To je bil pa smrtni udarec za Jaunerja. V četrtek zjutraj, 18. t. m., se je še prav ginljivo poslovil od svoje žene in petero otrok. Žena ga je vprašala, kako je s Kufflerjem, na kar ji Jauner pravi: „Jaz se ga ne morem nič več odkrižati; ta človek se me drži kakor pijavka. Kri mi bo izpil in več se mu ne morem vstavljati. — Mogoče pa vendar, da se ga danes odkrižam. Rekel mi je nedavno: „Le meni zaupajte, jaz Vas bom napravil velikega in mogočnega, toda morate me slepo vbo-gati, to tirjam od Vas“. Preden je Jauner v četrtek zjutraj šel od doma, vzel je seboj osem slik, podobice svoje žene in svojih otrok, ker se je hotel še v poslednjih trenutkih od njih posloviti. Med tistimi je bila tudi podoba matere njegove. Vse te podobe, listnico z denarjem, v kateri je imel 24 goldinarjev in pa listek, na katerem je bilo napisano: „Odpustite mi, jaz sem nedolžen — Kuffler me je umoril!“, našli so pri njegovem vstreljenem truplu, poleg katerega je ležal tudi izstreljen revolver. Listek je vzel policijski svetnik Breitenfeld s seboj, drugo so pa izročili Jaunerjevi družini.

Pisal Jauner pred svojo smrtjo ni nikakih pisem. Premoženja si je pridobil silno veliko, kar je tudi lahko, ker imel je lepo plačo in vendar je družina sedaj na beraški palici, kajti „Eskomptna banka“ je vse pobrala, kar so Jaunerjevi imeli, da se po moči odškoduje za škodo, ktero ji je Jauner napravil. Policija je mislila, da se je šel Jauner k svojemu očetu prikrivat, ki stanuje v Zgornjem Šentvidu pri Dunaji in so ga šli tje kaj iskat. Zvečer

je bilo v četrtek pred sv. Tomažem, ko pride k staremu Jaunerju neznan gospod v sobo, kjer je bila ravno večja družba prijateljev in vasovalcev zbrana. Ptujec pravi, da bi rad z gospodom Jaunerjem govoril nekaj besed na tihem. Stari Jauner vstane in ptujega gospoda v drugo sobo pelje. Komaj sta tje kaj stopila, kar ptujec vrata zaklene in ključ v žep spravi. Zbrani prijatelji to slišati, takoj zaženo krik, češ, tolovaji so nas napadli, in začno po durih razbijati. Vrata se odpro in ptujec se jim predstavi kot policijski uradnik ter pokaže pisano pravico, da sme mladega Jaunerja prijeti. Tukaj o iznejeverjenji še nihče nič vedel ni. Policijski uradnik je kljub izjavi starega očeta in družbe celo hišo preiskal, da zastonj, se tako razume, kajti v tistem trenutku je bil Jauner že v Klieringu pri Klosterneuburgu mrtev.

Policijska preiskava pri Kufflerju, katerega so še tisti dan prijeli, je dokazala, kar se je popred le sumničilo. Našli so pri njem cel zaboj piškavih menjic in pisem, ktere so vse na policijo znosili. V Kufflerjevi Wertheimerji našli so 500 goldinarjev gotovine in za dva milijona ničvrednih menjic. Lahko si je toraj misliti, kak strašansko slepar je ta človek bil, težje pa je razumeti silno svoto denarja, s katero je pri raznih podjetjih sleparil. Sicer se je pa tudi tukaj potrdilo in dokazalo, da se z vrčem le toliko časa po vodo hodi, dokler se ne razbije. Višji uradniki pri „Eskomptni banki“ so pri Kufflerju morali že nekaj nepoštenega slutiti, kajti vplivali so na to pri upravnem odboru, da se je Kufflerju v urade „Eskomptne banke“ ustop prepovedal. Le-ta se pa ni ravno mnogo za to brigal in je k Jaunerju zahajal tako dolgo, da je njegovo blagajnico na suho spravil, Jaunerja pa na uni svet. Sicer se pa Kufflerju ravno ni treba preveč tresti za svojo kožo; obeseli ga ne bodo, ker spada med velike tatove. Vse, kar zna dobiti, bo nekaj mesecev mogoče tudi let zapora in Kuffler ostane poštenjak, kakoršen je bil prej!

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. decembra.

Notranje dežele.

Denarni polom, s katerim se bo letošnje leto zaključilo, imel bo po celi Avstriji v trgovinskem svetu večje posledke, kakor je bilo do sedaj misliti. Marsiktera trgovska hiša šla bo na boben, ktera je sedaj na glasu popolne trdnosti in marsiktera banka ostala bo po novem letu zaprta, kjer sedaj še menjajo rumene zlate in plesnjeve križavce. Novo leto potegnilo bo še le prav milosrčno zagrinalo od trgovskega sveta, katerega nam zagrinalo sedaj še skriva. Ob novem letu treba bo temu in onemu trgovcu in obrtniku podpisane menjice plačati. Rad bi vse gladko poravnal, a ne bo mogoče; marsikteri bo v zadrego prišel zaradi vzrokov, na ktere nikdar mislil ni. Mnogo trgovcev, ki imajo svoj denar, kar ga ravno ne potrebujejo za sproti, naložen po eskomptnih bankah, ktere so pa zopet v denarni zvezi z velikimi tovarnami kakor Tschinkel i. dr. Tako dolgo toraj, dokler eskomptne banke

bili bolj črtili in zaničevali, nego Rimljane in njih nižje uradnike, kateri so davke z neusmiljeno strogostjo iztirjevali.

Poglejmo zdaj kako je pa bilo z davki pri Rimljanih samih, kateri so dobivali novcev dovolj iz svojih provincij. Že za časa sedmerih kraljev so imeli davke imenovane „vectigalia“ in „tributa.“ To je bil dvojni davek od premoženja. Znano je iz zgodovine, da so Rimljani imeli vsako peto leto „census“, popisovanje in vcenitev. Takrat so precenili vse državljane, katerim je bilo opravljati vojno službo in plačevati davke. Vsakdo izmed tih je moral natančno naznaniti, koliko ima v hiši ljudij pripadajočih v njegovo družino. Našteti je moral ženo, otroke, pa tudi proste, oprostene in sužnje. Ni smel zamolčati števila in velikosti svojih njiv in čed; sploh naštetih in popisati je moral do zadnje pičice vse svoje premoženje. Vse to so natančno zapisali in po teh zapiskih razvrstili vse državljane v pet razredov, kateri so bili merodajni za določitev davka vsakteremu.

(Dalje prih.)

„Dvanajsterim večerom“ dodatek.

(Dalje.)

Zarad tega toraj, kar se po sedanji cerkveni napravi ne dá ločiti od duhovskega stanu, zarad

tega pravim, pesnik žaluje in svoj stan imenuje ječo. Toda ničesa bi jaz ne imel proti temu, da bi le pesnik ne trdil, da so ga drugi v to ječo pahnili in mu vzeli prostost.

Pač mnogo vzéli ste mi, mnogo
Ko zlato vzéli ste prostost.

In prav za to tem neusmiljenim britko očitaje
peva:

Samótno v kletki bom popéval,
Doklér ne póči to sreč,
Vam dušo mrzlo bom ogréval
In sébi bom hladil gorjé!

Zakaj mrzlo dušo? Zato ker so tako neobčutljivi, da so ga zaprli. A prav tū laže pesnik. Kdo je hodi! drug za drugim? Ali je bogoslovje njega prosilo, ali je on v bogoslovnico prosil? Kdo ga je zaprl? Sam. Kdaj. Morda ko ni imel še sedem let, da ni mogel razsoditi, kaj počenja, kako važen je korak, katerega stori, važen in odločljiv za vse življenje? Ne, imeti jih je moral vsaj dveindvajset predno se mu je dovolilo „oslepiti“, se „zakleniti“ se v ječo. V tej starosti pa je lahko dobro spoznal važnosti in dolžnosti tega stanu, tako, da mu je bilo mogoče prosto odločiti se; tudi je vedel, da kdor se zaklene, ostane zakljenjen do smrti. In ker je ta korak tako važen in osodepoln, dá sveta Cerkev mladeničem več časa v pomislek, da se ne bodo

morda pozneje kesali; cela štiri leta pripravlja jih k temu in predno se zadnje odločijo, jim zopet važnost tolikega stanu živo pred oči stavi, in to kolikor vém, tako tehtno, da se zná človek brže zbiti, nego pa nepremišljeno vloviti se v „kletko“, za katero bi morda ne znal imeti poklica. Prosto toraj in samovoljno se je odločil za kletko. In vendar toži, in vendar tožbo ponavlja, da je „zaprt“, da mu je prostost „vzeta“, da se mu je sila storila. Sam je hotel tako, in vendar odgovornost za svojo nesrečo zvrča na druge. Kako to?

Poglejmo, predno poskusimo rešiti to skrivnost, še neko drugo pesen, ki se zdi omenjeni po duhu zelo sorodna; naslov ji je: „V celici“. Le-tū mlad samotar tako toži:

Moj dom je nizek in tesán,
Brezmejno to sreč,
Če brat zaklépa samostán
Kdo vklépa pa željé?
— — — — —
Zapústil svet sem mladolet
Se v celico zaprl
Umrí je za-me celi svet
Jaz nisem zanj umrl
Zabíti ga mi móči ni
Vživáti ga ne smém;
Plamén ki v srei mi gorí.
Morím in mrjem ném.

same ne iztožijo založenega in dobro zavarovanega kapitala, tako dolgo tudi same ne morejo izplačevati trgovcem vloženega denarja, posebno če imajo tudi svoj rezervni zaklad pri kakem podjetju naložen. Naravna posledica tega bo, da moral bode mali trgovec, ako mu njegov upnik menjic ne podaljša, zanašaje se na njegovo poštenost, štacuno zapreti in konkurs napovedati in o takih se bo ravno ob novem letu tu in tam slišalo.

Kar v poslednjem času novic z *Dunaja* prihaja, ste dve tretjini izvestno o iznejeverjenji, kateremu so v poslednjem času na sled prišli v „Eskomptni banki“ in pri „Giro- in Kassenvereinu“. Ravno pri poslednjem društvu pa s prvo svoto 166.000 tisoč, ki jo je Baldey izneveril, ni še vse opravljeno, temveč so prišli še drugi na sled, ki tudi blizo do 80.000 goldinarjev sega. Le-te je zapravlil uradnik Lukas, ki se je v Amstettnu vstrelil. Čudna je kontrola pri teh zavodih! Še bolj čudna pa široka vest, v katero toliko tisočev zgine. Lukas je bil oženjen in kakor pravijo jako nadarjen človek, kar to potrjuje, da se je od sladličarskega učenca, kar je bil v svoji mladosti, do bankinega uradnika povzdignil, ki je imel pred svojim samomrom 3000 goldinarjev plače. Vsi trije brezvestniki so imeli krasne plače, kakor: Jauner 18.000, Baldey 8000 in Lukas 3000 goldinarjev in vendar jim ni bilo zadosti. Strast po bogastvu tirala jih je na borzo, kjer so jeli igrati in so, namesto si bogastva pridobiti, zaigrali poštenje, čast, in dobro ime; dva izmed njih priigrala sta si tudi nesrečno smrt. Denar človeka ne stori srečnega, ako mu poštenja in božjega blagoslova manjka!

Na *Dunaji* se spominjajo danes rojstnega dne naše presvite cesarice Elizabete. Spominjal se ga je pa tudi mestni odbor v zlati Pragi, ki je župana dr. Černy-ja pooblastil, da naj gre z deputacijo k cesarskemu namestniku ter naj ga prosi, da izvoli častitko Praškega mesta presviti cesarici o njenem rojstnem dnevi na 24. t. m. brzojavno izročiti.

Vnanje države.

Bismark bo menda vendar-le šel na potovanje proti solnčnemu in toplemu jugu, med tem, ko bo na Nemškem rjul vihar naravne zime, kakor tudi parlamentarne nesloge. On sicer ni tak, kakor so bili nekdanji rimski veliki državniki, ki so domovini hrbet obrnili, nevoljno pest skrčili in mrmrali: „Nehvaležna domovina, ne boš pokrivala mojih kosti!“ *Bismark* tega ne misli storiti, ker vest bi mu tega nikdar ne pripustila, da bi mu kdo drugi skazo delal v nemškem po njem s krvjo in železom skitanem cesarstvu; ne, *Bismark* se gre le samo gret tje nekam na južno stran, v Kahiru ali pa na otok Madejra v atlantiškem morji. Da dolgo ondi ne bo ostal, je verjetno; morda se pa tudi v zadnjem trenutku še premisli ter doma ostane. V državnem uradu zunanjih zadev ga bo zastopal njegov starejši sin, grof Herbert *Bismark*, ki se je že iz Haaga v Berlinu povrnil in bo od dr. Buscha prevzel državno podtajništvo, Busch sam pojde pa v Rumunijo za poslanika nemške države. *Bismark*, kakor je sicer velik v politiki, tako ima tudi on slabost, na kateri mnogo nadarjenih ljudi boleha, da svoje osobne koristi ali one svojih ljudi zamenja z državnimi. *Bismark* je za trdno prepričan, da ga na celem Nemškem ni mati rodila, ki bi imel toliko talenta in državne modrosti, kakor ravno njegov Herbert, in za to je tudi na vso moč preverjen, da je Nemčiji na veliko škodo, ako ne bo Herbert za ravnatelja nastavljen.

Razmere med *Angleži* in *Nemci* so se letošnje leto vleklo, kakor jesenska megla brez vetra in so bile kmalo bolj kmalo manj napete, kakor so bili ravno uvodni člankarji Gladstonovih in *Bismark*ovih novih pri boljši ali slabši volji. Nekako pred dvema mesecema se je pa po Evropi raznesel glas,

da se je politična napetost umaknila nekemu sporazumljenju, kar je bilo tudi vrjetno; kajti *Angleži* so se vdeležili v Berlinu sklicane Kongo-konference in so tudi še zadosti zadovoljni s sklepi, ki se ondi vršé med zastopniki evropskih velevlasti. Kaj bodo pa *Angleži* k najnovejšemu koraku rekli, ki so ga *Nemci* storili v tistem ali velikem morji, ondi v obližji Avstralije, kjer se največ angleških naselbin nahaja, je zopet novo politično vprašanje in toliko velikega pomena, da se bo pri najmanjšem povodu lahko vojska napovedala. *Nemci* so namreč skoraj po vseh večjih otokih tihega morja razvili nemško zastavo, kjer je do sedaj večinoma angleška vihrala. *Angleži* to nemško podjetje imenujejo predrznost in ga silno pisano gledajo. Tudi sicer mirno angleško ministerstvo zunanjih zadev zdramila je ta novica iz dremanja. Lord Salisbury peljal se je k staremu Gladstonu, da se posvetujeta, kaj bi bilo v tej zadevi storiti. Smo radovedni, kaj se bode zgodilo.

Pomočnik ekumeničnega patrijarha *Joahima IV.* v Carigradu in troje nadškofov, ki so udje svete sinode, dobili so od srbske vlade v Belemgradu velike križe reda sv. Save. Patrijarh sam pa veliki križ reda belega orla. Vse te visoke odlike poslala je srbska vlada po posebnem državnem pooblastencu v Carigrad. Patrijarh *Joahim IV.* je prijatelj katolikom ter se smé od njega pričakovati, da bo svoj vpliv, ki si ga je na Srbskem pridobil s tem, da je pripoznal ondašnjega metropolita Teodozija za pravega naslednika sv. Save, porabil na približevanje ločenih bratov grško-katoliške in izhodnje pravoslavne cerkve. Za take korake je ravno sedaj v Srbiji tako ugoden čas, kakor nikdar poprej. Kraljestvo je Rusiji nekako mrzlo postalo, pravoslavna duhovščina se ondi tudi le po vladi ravna in dela, kakor vlada želi. Od ruske strani se bo tukaj tolikanj manj bati kakega pritiska, ker bi se mu tudi Beligradski nadškof Teodozij, katerega Rusija neče za pravega pripoznati, na vso moč vstavljal in to s toliko večjim vspehom, ker ima na svoji strani dva jako vplivna patrijarha pravoslavne cerkve, Angjeliča v Karlovcih in pa *Joahima* v Carigradu. Prvi ga je posvetil za nadškofa, drugi pa ga je priznal in potrdil. Srbska vlada pa je pri vsem tem še jako dobra prijateljica katoliške Avstrije, kar pri zedinjenji ob svojem času tudi ne bo brez koristi. Nikakor se pa ne smemo motiti, da se bo morda zedinjenje že jutri ali pojutranjem zvršilo. O kaj še, za ta srčnozaželeni trenutek vé le Bog sam. Še bota metropolit Teodozij in patrijarh *Joahim* mnogo posla imela, preden se jima bo posrečilo hudo sovraštvo pravoslavnega duhovenstva proti katoliški cerkvi zatreti ali vsaj nekoliko omejiti.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 20. decembra. Tudi pri nas bomo dobili po velikodušnem naporu baronice Reyer Prokesh sirotnišnico za zapuščene deklice, kakor jo imate v Ljubljani na Poljanah. Blagorodna gospá namerava v to napraviti javno dobrodelno loterijo, za katero ji je finančni minister že dovoljenje dal in se bodo srečke v teku bodočega leta vzdigovale. Za to dobrodelno napravo so darove dali: presvitli cesar srebrno namizno posodo za zajutrek vredno 500 gld.; presvitla cesarica prekrasno mizo za pisanje jako umetno z lesom in kovino vloženo; nadvojvodinja Marija Terezija prekrasno podobo; nadvojvodinja Elizabeta srebrno posodje za čaj; vojvodinja Modenska prekrasno posodo iz porcelana za 12 osob. Da je tako podvzetje dandanes, ko npravna spridenost že v nežni mladosti tu pa tam žalostni sad rodi, velikega pomena, pritrdil bo vsakdo, komur je za

res, oglejmo si natančneje zadnjo kitico. Tu govori pesnik, da mu „ni moči sveta zabiti“, in „plamena, ki v srci gori“, ne umoriti. S temi besedami pesnik v človeku priznava poleg volje še drugo moč, ki je silnejše od volje; zatoraj pa volja ne more biti več prosta. In akoravno se zdi, da zdaj prosto hoče, vendar to ni res, ampak le zdi se, ker vedno je odvisna od notranje moči, od plamena, ki gori v „brezmejnem srci“. Ako ta začasno tli, kakor iskra pod pepelom, tedaj se „za zdaj“ volja prosto dvigne; kakor brž pa plamen švigne kvišku, ubogi volji zažge peruti, da z visočine na tla telebi. A volja, ki je tako odvisna od „plamena“ v srci, da se le takrat samooblastno giblje, ko gospodar spi, ko pa on čuje, vso oblast in samostojnost izgubi, taka volja ni volja, še manj pa prosta volja. In ravno zato pesnikov samotar vso odgovornost za svojo nesrečo, zavrača na tiste, ki so ga tako „zaprli“, da uiti ne more, hoté nas s tem podučiti, da akoravno je takrat hotel, vendar tako ni hotel, da bi ga smeli za to hotenje odgovornega delati, t. j. da ni prosto hotel.

(Dalje prih.)

zboljšanje spridene mladine v sedanjih časih, ktere je liberalizem okužil. Bog daj blagi dobrotnici obilno podpornikov! Zasluženje oseb, ki bodo tukaj pridali svoj vinar, bo tem večji, ker je ravno zapuščena mladost ženskega spola tem večjim nevarnostim izpostavljena, kolikor manj ima današnji svet vere. Bog nam obudi mnogo dobrotnikov!

Iz Gradca, 21. dec. Predsinočnjem bilo je naše mesto bolj hribovski vasi, kakor pa štajarski metropoli podobno. Velikošolski „burši“ so po mestu razgrajali, da je bilo groza. Divji lov gnal se je po štirih raznih ulicah, kjer so povsod strašansko sled za seboj puščali. Pobjjali so okna, kolikor so jih ravno dosegali in pa svetilnice plinove so vgaševali. Všeč jim je namreč moralo biti tudi pobalinsko početje Dunajskih tovarišev, ki so se v poslednjem času zlasti s tem odlikovali, da so zvečer po ulicah ljudi napadali in do dobrega pretepali. Tudi naši junaki so mislili tako navado tukaj vpeljati, toda ni se jim posrečilo; kajti ljudje iz raznih krajev k počitku gredóč, opozorili so ponočne straže na rogovileže, ktere so jih pobrati in v zapor odgnati mislile, toda junaki so jo pobrisali. Taka je toraj dandanašnja vseučiliška nemška mladina! Za doprinasanje in izvršitev takih surovosti, ki so pač žalibog tu pa tam lastnina surovih in pijanih kmetijskih fantov, ne pa olikanih mladenčev, ki imajo srednje šole z maturo že za seboj, pač ni potreba dolgih in mučnih študij dvanajstih in morda še več let. Kaj tacega se doseže tudi, ako se mladost ni v šolskih palačah, temveč med kravami in kozli na paši preživela. To je sad novošegne šole in osrečevalnega liberalizma, s katerim tudi nas Slovence oblažiti si noč in dan prizadevajo. Drugih novic v Gradci sedaj ravno nimamo. Da bi vam sneg tožili, menda ne pričakujete; ker gotovo se je tudi pri vas oglasil.

Od nesreče na postaji pri Laškem trgu ste pa malo prepohlevne misli imeli. Mašina ni le tovrnega vlaka oplazila, ampak obe mašini ste se tako druga v drugo zagrizle, da je moral vodja iz Dunaja priti ter kos za kosom reševati, drugače ni bilo mogoče mašin na dvoje spraviti. Saj tako smo pri nas izvedeli. Ako se v praznikih kaj novega pripeti, vam bom poročal.

B. J.

Domače novice.

(Božični oratorij), čast. občinstvu tako priljubljena predstava, izvrševal se bode tudi letos v deški sirotnišnici „Collegium Marianum“ na korist tega zavoda. Prva predstava (s slovenskim tekstom) bo sv. Štefana dan, 26. t. m. ob 5. uri zvečer; druga (slovenska) v nedeljo 28. decembra, tretja (nemška) v torek 30. decembra t. l. — Da letošnje predstave ne bodo zaostale za lanskimi, smemo zagotoviti. Vstopnice se dobivajo v gospej Mayer-čni trafiki v špitalskih ulicah in pa v kolegiji „Marianum“; cena jim je 20 kr., s sedežem 50 kr. — Pri tej priliki naj nam bo dovoljeno čast. občinstvu prijazno svetovati, ne čakati zadnje predstave, ker je takrat pritisk tolišen, da pri najboljši volji vodstvu ni mogoče vstopnic več dati; kar se je že dve leti zgodilo.

(Katoliška družba rokodelskih pomočnikov) imela bo svojo božičnico na novega leta dan v društvenih prostorih v Knežjem dvoru. Začetek je ob polu šestih zvečer. Veselica bo jako obširna, kajti peveci bodo peli, govornik bo deklamoval, na deskah, ki pomenijo svet, predstavljala se bo gledališčna igra, vsi skupaj vdeležili se bodo pa tombole. Prijetno zabavo!

(40 revežev) iz mestne ubožne hiše pogostenih bo jutri v ljudski kuhinji.

(Gojenke v dekliski sirotnišnici na Poljanah) bodo imele božično drevo prihodnjo soboto na Št. Janžev dan ob 5. uri popoldne. Najbrž ponavljalo se bode tudi v nedeljo potem.

(Matičarjem in prijateljem Matice na znanje.) Takoj po božičnih praznikih prično se razpošiljati društvene knjige za leto 1884. Udje dobe, kot je večini že znano, troje knjig, namreč: „Letopis“ za l. 1884., „Črtice duševnega žitka štajarskih Slovencev“ in „Lovčeve zapiske“ II. del. Ljubljanski udje dobivali bodo knjige v prvih dneh v matični pisarni, vsak dan od 11. do 12. ure. Kdor bi pa ne utegnil priti po nje, dobí jih potem v prvih dneh januarja na stanovanje poslane. Ob enem z oddajo knjig letošnjega leta se bo, kakor se godi to pri družbi sv. Mohora, pobirala od društvnikov tudi udnina

Toraj kakor zgorej „vjeti ptič“, tako tudi tukaj samotar pravi, da je sam prostovoljno svet zapustil in „se v celico zaprl“ in vendar ob enem toži, da mu „brat zaklépa samostan“! Ker je sam hotel, umrl je zanj celi svet, vendar zanj svet ni umrl, ni mu moči zabiti ga, in zastonj gasi plamen, ki v srcu mu gori, ugasniti ga ne more! Vidimo toraj, da za to, kar je sam hotel, druge odgovorne dela, kakor v prejšnji pesni. Vprašamo toraj spet: Kako to? Gotovo zato, kar kdo prostovoljno hoče, je tudi sam odgovoren, in ravno zato se dobra dela poplačajo, a slaba kaznujejo; ker pa pesnik za to, kar je sam hotel, noče biti sam odgovoren, ampak druge toži, nam hoče s tem reči, da to kar je hotel, ni prosto hotel, ker ena reč je hoteti, druga pa prosto hoteti. In to, kakor se razvidi iz obeh pesnij, morali bi oni, ki v imenu cerkve sprejemajo od mladeničev ali mož obljube ali zaveze za celo življenje, dobro vedeti in prosto hotenje od neprostege ločiti. Ker človek le hoče, a ne prosto, ne more se ga storiti odgovornega za to kar hoče in Cerkev ne ravna prav, da ljudi veže s takimi obljubami. Zdi se toraj, da pesnik tají v človeku prosto voljo. In

za prihodnje leto, da bo odboru slednjič možno, vzdržavati red v izdavanju knjig. Le na ta način je mogoče o pravem času zvedeti pravo število plačujočih (in le na te se mora Matica ozirati) društvenikov in določiti, po koliko iztisov naj se posameznih knjig tiska. S tem bo vstreženo obema: društvenikom, da prejmejo poprej svoje knjige, odboru pa, da ima manj truda in sitnosti. Pri tej priliki se slovensko občinstvo opozarja tudi na bogato matično književno zalogo, obstoječo iz društvenih knjig pretečenih let, katerim se je kupna cena zdatno znižala, posebno na „Spomenik“, najlepšo v slovenskem jeziku tiskano knjigo, kojega hrani Matica še do 500 iztisov in kojemu se je kupnina tudi znižala. Sploh bi bilo želeli, da se slovensko občinstvo že skoro znebi predsodkov, koje ima do Matice, da odloži svojo mlačnost, da ji pokaže nekoliko več simpatij, da začne za njen boljši prospeh potezati se. Čim večji odziv najde med slovenskim prebivalstvom, s tem večjim veseljem gre odbor tudi na delo. Nikoli pa ne bodo njegovi nasveti in ukrepi ter sploh njegovo delovanje plodonosno, ako bo osamljen in se mu bo od strani občinstva kazala nebrižnost za društvo samo.

(Denarni polom) čuti se tudi že v Ljubljani. Edino tukajšnje večje trgovsko podjetje „Eskomptna banka“ vstavila je svoje plačevanje včeraj popoldne. Vzrok je ta, da je „Eskomptna banka“ zavozlana pri Tschinkelnu z več nego 250.000 goldinarji, kateri so sicer zavarovani na posestvu, toda čakati bo morala, da jih dobi, kajti toževati se ji bo treba s Tschinkelnom. Za povrh ima pa še pri družih podjetjih veliko denarja raztrošenega in da je zadrega še večja, jeli so Ljubljanski kapitalisti, ki so pri njej denar naložen imeli, taistega venkaj jemati, dokler je niso včeraj popolnoma osušili. Žalostno je le to, da bo vsled tega marsikteri drugi tukajšnji manjši trgovec prišel sam v zadrego, ki ima sicer denar, toda pri „Eskomptni banki“, kjer ga dobiti ne more, imeti ga bo pa moral ob novemu letu, ko mu menjice propadejo, vendar-le. Da bi „Eskomptna banka“ ne zadolžila nezadolženega poloma pri tem ali onem trgovcu, prosila je sama pomoči pri Ljubljanski hranilnici, ktera ji je pa vsako pomoč odbila, zakaj, nam ni znano. Morda misli z denarjem, ktere ga bi bila eskomptnemu društvu posoditi imela, že takoj po praznikih začeti zidati tolikanj potrebno nemško šolo? Kakor današnja „Laib. Ztg.“ poroča, je bila tukajšnja „Eskomptna banka“ s Kufflerjem v zvezi. Pravemu tiču je prišla v kremplje.

(Nova tovarna) dodelala se je prav blizu južnega kolodvora v Ljubljani. Lastnik ji je g. Globočnik iz Železnikov, in bodo po novem letu začeli žeblje iz žice ondi delati.

(Tovarna za prsteno barvo) v Dolu pod Ljubljano, ki je bila do sedaj lastnina gospe Schifferjeve, prešla je v last g. V. Galleta.

(Tabak) tankorezan v zavitkih po 4 kr., začel se bo prodajati. Vsak zavitek tehtal bo 30 gramov; večji zavitki dobivali se bodo po 70 gramov težki.

(Grof Barbo), edini sin pokojnega našega poslanca, postal je častnik v rezervi pri konjiki.

(Pošta na Dobrovi) pri Ljubljani prične svoje delovanje ob novem letu.

(Kulturni boj ali kali?) Ministerski odlok iz najnovejšega časa je določil, da sme biti v Celovškem semenišči na leto le 30 bogoslovcev. Kaj to pomeni, spozna se iz tega, da je vsako leto le 7 ali 8 bogoslovcev posvečenih, med tem ko še enkrat toliko duhovnikov umrje. Od l. 1874 do l. 1883 jih je namreč umrlo 146, ali 14 do 15 na leto. Ta odlok kaže, da deluje naučno ministerstvo na to, da bi koroška duhovščina polagoma izmrla. Ako bo ta določba obveljala, bo izšlo iz Celovškega semenišča v 80 letih 600 novoposvečenih duhovnikov; ako k tem prištejemo še onih 300, ki zdaj v pastirstvu delujejo, bi jih bilo 900. Ali mislimo si, da jih vsako leto le 10 ali 11 umrje, koliko duhovnikov bo pa še na Koroškem čez 80 let? Stvar je resna. V 9 letih je umrlo 146 duhovnikov na njihovo mesto jih je pa vstopilo le 53. Zdaj je v Krški škofiji 206 duhovskih služb praznih! Ko so razmere že tako žalostne, pride pa še ministerstvo s svojim odlokom!

(2000 goldinarjev) znaša škoda, ki jo je na Lazah napravil tovarni vlak, ki se je v družega ondi stoječega zakadil. Vzrok je menda mašinist, ki je iz Zaloga na Laze prehitro vozil in 9 minut prezgodaj prišel.

(Za urejevanje Save) od Črnuškega mosta pa do Lazov, stavljenih je tudi letos v državni proračun za bodoče leto 50.000 gold., koder je glavna reka naše dežele največ škode napravila, deloma z nanašanjem peska po rodovitnih travnikih deloma pa s trganjem in odnašanjem rodovitne zemlje. Širok je savski prod, in lahko se bo ondi to in ono pride-lalo, kedar bo deroči Bohinjki zatrdno pot odkazan, kod da sme in kje da ne sme hiteti proti Belgradu v mogočno Donavo.

(Za preložitve ceste čez Gorjance) postavila je vlada 15.000 gl. v državni proračun za bodoče leto. Skupni stroški znašali bodo pa 29.000 gl., ki bodo ubogemu narodu ob Gorjancih dobri dve leti na korist. Pozneje morda se bo pa že dolenska železnica omajala.

(Vabilo.) „Savinjski Sokol“ ima dne 26. t. m. (v dan sv. Štefana) ob 4. uri popoldne svoj redni občni zbor. Dnevni red: 1. Sedanji odbor poroča o društvenem delovanju „Savinskega Sokola“. 2. Volitev novega odbora v smislu §§ 8., 9. in 10. društvenih pravil. 3. Nasveti. — Zvečer ob 7. uri zabava s petjem in godbo. K mnogobrojni vdeležbi uljudno vabi odbor.

Mozirje, 21. decembra 1884.

(„Novi Brenclj“) prifrčal je za potico danes poslednjekrat letos med svet. Jako je zanimiv, zbadljiv in šaljev in bo za praznike kakor nalašč, posebno ker je tako otožno in mokro vreme.

Razne reči.

— Knjeginja Elizabeta Windischgrätz je umrla 21. decembra na Dunaji. Pokopnica je hči kneza Hugona Windischgrätz. Pokopali jo bodo v rodbinski rakvi v Haasbergu na Notranjskem.

— Grob Linškega škofa Rudigier-ja, po katerem žaluje vsa širna Avstrija, je zdaj popolnoma dodelan, in zadnje dneve so ga vpričo kano-nikov zaprli. Zadnjo uslugo je storil pokojniku njegov zvesti služabnik, ktere ga so spustili v rakev, da je uredil vence, med kterimi je tudi oni, ktere ga je poslal vojvoda Württembergski in zmagonosna palma, ktero je položil na njegov grob nadvojvoda Janez. Rakev zapira 15 centov težka plošča, ki je služila prej za altarno ploščo v mestni cerkvi v Steyr-u.

— Dunajski nadškof je izdal pastirski list o prostopadnih in drugih tovariših, ki se bratijo ž njimi pod plaščem liberalizma. Pastirski list pravi, da so s prostopadnimi v bližnjem sorodstvu tudi oni katoličanje, ki so sicer kršeni, pa se za cerkev nikdar in nikoli ne potegnejo. To še ni za katoličana dosti, da cerkve ne napada, ampak kadar je potreba jo mora tudi braniti. Sploh veje iz tega lista živ verski duh.

Telegrami.

Dunaj, 24. decembra. „W. Ztg.“ prinaša postavbe, o dovolitvi pobiranja davka do konca marca, o podaljšanju izjemnih sodnij za Dunaj, Korneuburg in Kotar.

Zagreb, 24. decembra. Zmerna opozicija in Strossmayerjeva stranka prišla bo v deželni zbor na 29. t. m., če tudi je rekla v poslednjem zasedanju, da je ne bo poprej, dokler ne bo Starčevićancev tjekaj.

Budapešt, 24. decembra. Prijeli so policijskega uradnika Farkaša, ki je 2000 gold. iz redarstvene blagajne izneveril.

Rim, 23. decembra. Umrli je kardinal Consolini.

Halifax, 24. decembra. Na dvorišči hiše, kjer več vojaških uradnikov stanuje, našli so štiri funte dinamita.

Novi Jork, 24. decembra. Pogorelo je komično gledališče. Škode je 175.000 dolarjev.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. decembra.

Papirna renta po 100 gl.	81 gl. 75 kr.
Sreberna „	82 „ 60 „
4% avstr. zlata „renta, davka prosta	103 „ 45 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	847 „ — „
Kreditne akcije	289 „ 40 „
London	123 „ 25 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 78 „
Francoski napoleond.	9 „ 74 1/2 „
Nemške marke	60 „ 30 „

Tuji.

22. decembra.

Pri **Matiči**: Kary in Levi, trgovca, z Dunaja. — Anton Smoquina, iz Trsta. — Gospa Starč, zasebnica, iz Mengša.

Pri **Slonu**: Baron Hacke, zasebnik, z Dunaja. — Ferd. Braun, trgovec, iz Brna. — Karl Petz, inženir, iz Judenburga. — M. Lubermann, agent, iz Trsta.

Pri **Virantu**: Janez Smola, c. k. major in grajščak, z Dolenjskega. — J. Pehani, zasebnik, iz Žužemberga. — Rajmund Doležalek, c. k. avskultant, iz Rudolfova.

Pri **Avstrijskem caru**: Janez Kusser, trgovec. — Maks Dekleva, zasebnik, iz Freithofa.

Vis. čast. duhovščini in vsim cerkvenim predstojnikom

voši podpisana srečno in veselo novo leto, in priporoča ob enem svoje bogato zalogo mnogovrstnega blaga, vsakoršno cerkveno obleko, posebno lepo svilnato blago za bandera, baldahine itd. Z besedo: sprejem-ljem ter izvršujem vsako dotično naročilo, in sicer ročno in pošteno, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Ana Hofbauer,
Gledališne ulice št. 4.

(1)

Nove harmonike

(3)

v vsakem oziru izvrstne, prelepe v moll-glasu doneče, so naprodaj prav poceni na **Vevčem št. 30.**

V **Katoliški Bukvarni v Ljubljani**

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl., po pošti 5 kr. več.

V **Katoliški Bukvarni v Ljubljani** je dobiti:

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom spisal

Anton Zupančič,
profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) velja 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

Dva zvezka še izideta.

Izvrsten med

(10)

(garantiran pitanec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kila po 60 kr.), škatlja 30 kr.

se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

Oroslavu Dolencu,
svečarji v Ljubljani.

Dobiva se tudi med v satovji.

Ob enem priporočam visokočastiti duhovščini svojo

zalogo pravih garantiranih

voščeniš sveč.

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10,

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo najboljšega kmetijskega in poljedel-skega orodja in strojev, posebno krmoreznic in slamoreznic Henrika Lanža v Mannheimu, kakor tudi druge najbolj izkušene izdelke; nadalje: Žitne snažil-nice, vozove, sani, pluge, sesal-nice, cevi za vodnjake in vodnjake same, štedilna ognjišča, peči, ognja in tatov varne kase itd.; — potem izvrstni kamniški cement in poljski ma-vec (gips); dalje železnične šine in kovanja za stavbe, — vse to po naj-nizjih cenah v zalogi in po unanjen naročilu, ki se vsako naglo in natančno izvršuje. (25)

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.